

§12. САМОДОПОМОГА ТА НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА. ВИДИ ТРАВМ І ЇХНІ ОЗНАКИ

ПРИНЦИПИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Якщо людина дотримується алгоритму реалізації принципів безпеки життєдіяльності «Передбачай. Уникай. Дій», то рівень травмування значно зменшується

Для людей, які не здобули медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні надавати допомогу іншим в екстрених ситуаціях, розроблені протоколи надання домедичної допомоги під час різних травм.

Підліткам треба знати основні правила, як у разі травмування надати допомогу іншим і допомогти собі. Водночас треба вміти повідомляти про потерпілих у медичну службу і, якщо є змога, морально підтримувати їх.

ЩО СПРИЧИНЯЄ ТРАВМИ?

Для полегшення розуміння суті травми та надання відповідної допомоги, згідно з протоколом, використовують класифікацію за характером факторів (чинників), що спричиняють травми

ЧИННИКИ (ФАКТОРИ), ЩО СПРИЧИНЯЮТЬ ТРАВМИ

Механічні

Хімічні

Психічні

Фізичні

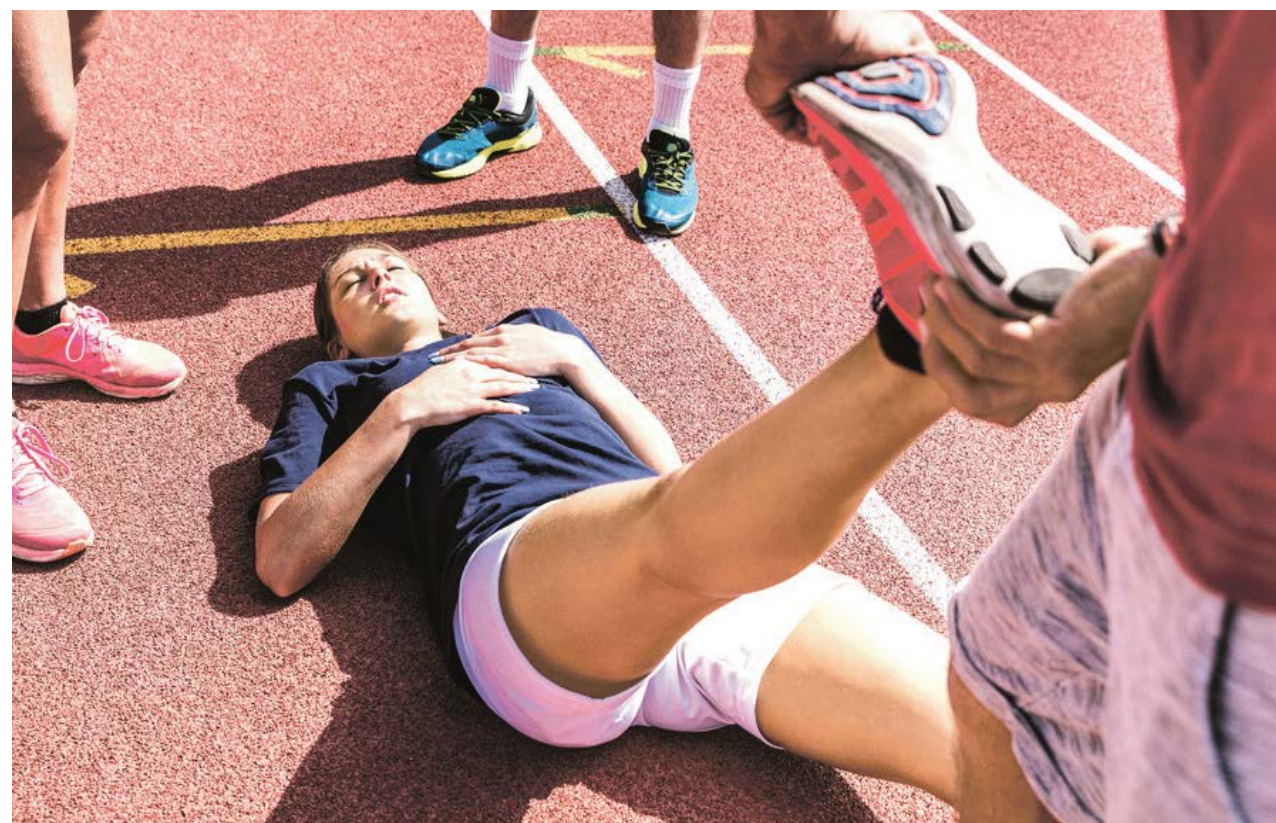
Біологічні

МЕХАНІЧНІ ТРАВМИ

Механічні ушкодження / травми пов'язні з різними предметами, з якими взаємодіє людина (гематоми (синці), садна, рани, розтягнення або розриви сухожиль чи зв'язок, вивихи, переломи)

Основні ознаки механічних ушкоджень: набряк, біль, зміна кольору шкіри, кровотечі різної інтенсивності

ФІЗИЧНІ ТРАВМИ

Фізичні травми — це ушкодження, пов'язані з електричним чи термічним впливом (опіки, електротравми, обмороження)

Причинами електротравми часто стають несправна побутова техніка, проводка, рідше — удар блискавки. Їхніми ознаками є судоми, порушення ритму серця й дихання, можлива непритомність.

Опіки утворюються внаслідок теплового впливу на організм: сонця, відкритого вогню, займистих сумішей.

Обмороження відбувається під час тривалого впливу низьких температур.

ХІМІЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ ТРАВМИ

Рідше трапляються **хімічні травми (хімічні опіки)**. Вони виникають у разі контакту шкіри або слизової оболонки з хімічними речовинами (луг, кислота)

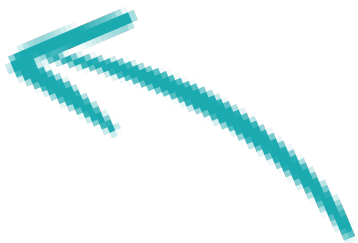
Біологічні травми виникають через вплив на людину отрут, мікроорганізмів, бактерій, а також унаслідок укусів комах чи тварин

ПРАЦЮЙМО З IZZI

Хімічний	Опiк вiд рослини, укуси тварини
Фiзичний	Потрапляння кислоти на шкіру
Механічний	Гематоми, рани, садна
Біологічний	Ураження електричним струмом

 Перевірити

Увiдповiднiть тип травм iз їхнiми видами

ПРО НАДАННЯ ДОПОМОГИ

Про які види травм ви знали, а про які почули вперше?

Під час якого виду травмування ви можете надати долікарську допомогу? Як діятимете в таких ситуаціях?

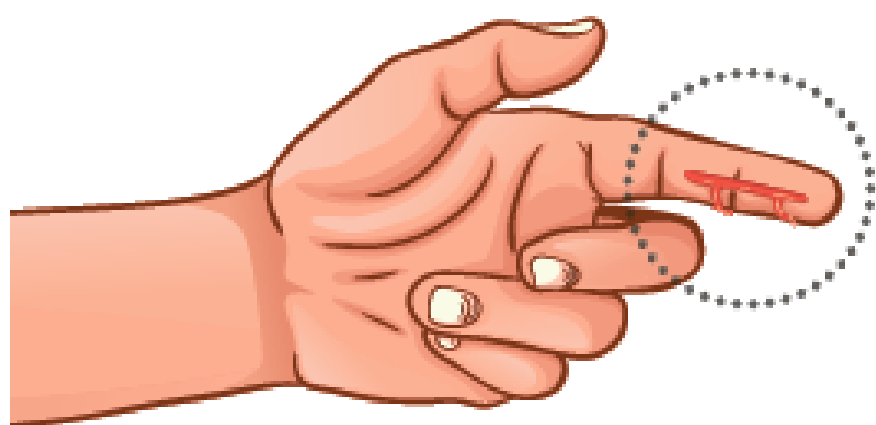

Чим відрізняються відкриті й закриті травми? Чим вони небезпечні?

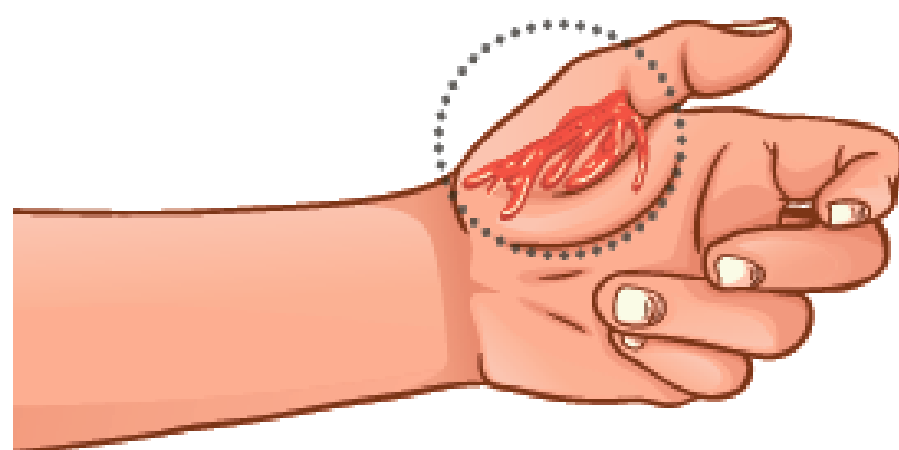
Що таке комбінована травма? Наведіть приклад фактора, який може призвести до неї. Яких травм може зазнати людина?

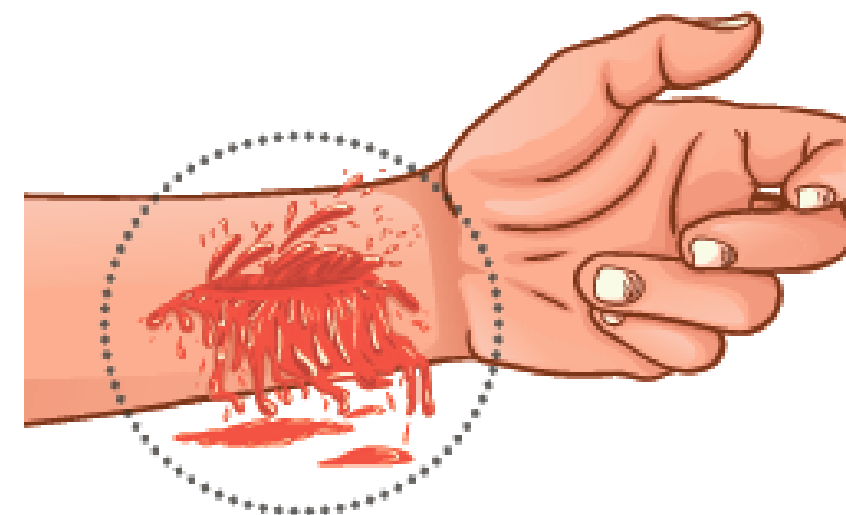
ВИДИ КРОВОТЕЧ

Капілярна — кровотеча, коли кров повільно сочиться, легко контролюється й спонтанно через деякий час зупиняється

Венозна — кров постійно тече під низьким тиском, є можливість цей процес контролювати

Артеріальна — стрімкий, потужний, фонтаноподібний, швидкий витік крові з прискореним серцевиттям, який найважче контролювати

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ ПОТЕРПІЛОГО ЗІ ЗНАЧНОЮ КРОВОТЕЧЕЮ

1. Не панікувати, заспокоїтися.
2. Визначити стан притомності й дихання потерпілого (див. матеріал за QR-кодом про базові дії першої допомоги).
3. Викликати невідкладну допомогу.
4. Не торкатися рани руками.
5. Не промивати рани. Це може завдати ще більшої шкоди й посилити кровотечу.
6. Не видаляти з рани сторонні предмети (уламки скла, різні фрагменти).
7. Дочекатися невідкладної допомоги.

ПРАЦЮЙМО З IZZİ

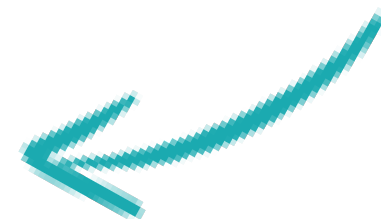
☐ капілярна кровотеча

☒ внутрішня кровотеча

☐ артеріальна кровотеча

☐ венозна кровотеча

Прочитайте твердження. Позначте
ОДНУ правильну відповідь.
Якщо кров із рани сочиться, легко
контролюється і з часом може
зупинитися, то це:

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Невідкладна медична допомога — вид медичної допомоги постраждалим, коли їхній стан розцінюється як такий, що безпосередньо загрожує життю людини або призводить до значного погіршення її здоров'я в разі відсутності або запізненого надання відповідної медичної допомоги. Цю допомогу надають медичні працівники / працівниці в медичних установах за відповідними протоколами.

Перша домедична допомога — невідкладні дії та заходи, спрямовані на врятування й збереження життя людини в невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

Самодопомога, за визначенням ВООЗ, — це «здатність окремих людей, сімей і спільнот самостійно або за підтримки працівників охорони здоров'я зміцнювати здоров'я, запобігати хворобам, підтримувати нормальний стан організму та давати раду з хворобами й інвалідністю». Вона стосується фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я та спрямована на його підтримку або допомогу.

ПРО ПРОФЕСІЮ ПАРАМЕДИКІВ

З 2017 року в Україні існує професія парамедика. Представники та представниці цієї професії першими прибувають на місце події й надають екстрену домедичну допомогу потерпілим за невідкладних станів на догоспітальному етапі. Ідеться про травми, яких зазнали люди в результаті аварії, пожежі, стихійного лиха, інших нещасних випадків, а також унаслідок виникнення гострого хронічного захворювання або його загострення.

ПРАЦЮЙМО З IZZI

На якому малюнку зображено
наслідок НЕ механічної травми?
Позначте його

